

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ στο Κριτήριο Ενιαίας εξέτασης Έκθεση-Λογοτεχνία Γ΄ Λυκείου : Ρατσισμός

Θέμα Α

A1. Στο υπό εξέταση κείμενο ο Μάνος Χατζιδάκις, σκιαγραφεί το αληθινό προφίλ του φασισμού, του ρατσισμού και του νεοναζισμού, το οποίο προσομοιάζει με ένα τέρας. Δεν στέκεται στην απλή παρατήρηση του φαινομένου, αλλά προτείνει λύσεις. Έτσι, η ουσιαστική παιδεία απαλλαγμένη από πολιτικές σκοπιμότητες, η καλλιέργεια και η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και η διαρκής αμφισβήτηση, αποτελούν πνευματικά εφόδια για την καταπολέμηση του φαινομένου.

Μονάδες 20

Θέμα Β

B1.

A. Σ («ο Ευρωπαίος επίτροπος...ή εμπλέκονται σε αυτά»)

B. Λ («Επιπλέον ο Νιλς Μούζινιεκς...πολιτική σκηνή...»)

Γ. Σ («...ή δεν φαίνεται να αντιδρούν επαρκώς για την αντιμετώπιση του φαινομένου.»)

Δ. Σ («Από την άλλη πλευρά ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης επισημαίνει... που υλοποιούνται από το 2011,...»)

Ε. Λ («...ενώ αναγνωρίζει το γεγονός ότι για πολλά χρόνια η Ελλάδα αντιμετώπιζε... έγινε στα χερσαία ελληνοτουρκικά σύνορα.»)

Μονάδες 10

B2.

α) Τίτλος με κυριολεκτική σημασία: *Ρατσισμός, Φασισμός και Παιδεία.*

Τίτλος με μεταφορική σημασία: *Το «κτῆνος» που υπάρχει μέσα μας.*

β) Με τη χρήση στατιστικού στοιχείου στην τελευταία παράγραφο του κειμένου 1 («..ενώ αναγνωρίζει το γεγονός ότι ...καταγραφεί ότι το 56% όλων των παρανόμων διελεύσεων συνόρων στην ΕΕ έγινε στα χερσαία ελληνοτουρκικά σύνορα.»), παρουσιάζεται το ακριβές ποσοστό των παράνομων διελεύσεων συνόρων κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2012.

Θεωρία: Με τη χρήση στατιστικών στοιχείων, ενισχύεται η αποδεικτική αξία του λόγου και προσδίδεται εγκυρότητα και αξιοπιστία.

Με τη χρήση ιστορικών γεγονότων στην τέταρτη παράγραφο του κειμένου 2, (« Πρόσφατη περίπτωση ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος...μια άλλη εθνότητα επικίνδυνη που επιθυμούσε να μας υποτάξει»), ο Χατζιδάκις αναφέρεται στο πρόσφατο παρελθόν. Συγκεκριμένα μιλάει για τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και το πολιτικό καθεστώς εκείνης της περιόδου.

Θεωρία: Τα ιστορικά γεγονότα χρησιμοποιούνται ως ντοκουμέντα, προκειμένου ο συντάκτης να ενισχύσει τα λεγόμενα του και να συνδέσει τις αποφάνσεις του με την πραγματικότητα.

Μονάδες 15

B3. Οι γλωσσικές επιλογές που μπορούν να αξιοποιηθούν από τους μαθητές και τις μαθήτριες είναι οι εξής:

Χρήση διαδοχικών μεταφορών(«αντιβίωση», «κτήνος»).

Εκτεταμένη χρήση α΄ πληθυντικού προσώπου («περιέχουμε», «πιστέψαμε», «νικούσαμε»).

Ειρωνεία («παράδοση»).

Θεωρία: Ο συντάκτης επικαλείται το συναίσθημα. Η χρήση μεταφορών καθιστούν τον λόγο παραστατικότερο, προβληματίζοντας τον δέκτη με γλαφυρό τρόπο.

Το α΄ πληθυντικό πρόσωπο αποπνέει συλλογικότητα, ευαισθητοποιώντας κατά τον καλύτερο και πιο αποτελεσματικό τρόπο. Πείθει πιο εύκολα, αφού εντάσσει και τον εαυτό του στις προτάσεις που παρουσιάζει.

Με την ειρωνεία ο λόγος γίνεται καυστικός και ο συντάκτης στρέφεται εναντίον κάποιων (στην προκειμένη, εναντίον των κομμάτων και των παγιωμένων τους τακτικών)

Μονάδες 10.

Θέμα Γ.

Κειμενικοί δείκτες (ενδεικτικά):

- Ο εσωτερικός μονόλογος του ποιητή, με τον οποίο εκφράζει τον προβληματισμό του. Ο τόνος του είναι ειρωνικός και κριτικός απέναντι σε όσους διαχωρίζουν τους ανθρώπους, εκφράζοντας παράλληλα την απογοήτευση του γι' αυτό.
- Η χρήση του α΄ προσώπου, που προσδίδει αμεσότητα, ζωντάνια, ζωηρότητα. Οι σκέψεις του προβάλλονται εναργέστερα στον δέκτη.
- Η αξιοποίηση της μεικτής γλώσσας και του λιτού, προφορικού λόγου.

Μονάδες 15

Θέμα Δ.

Για το θέμα Δ μπορείτε να ανατρέξετε στη σελίδα του *Φιλολογικού Σχολείου*, όπου βρίσκεται αναρτημένο το σχετικό σχεδιάγραμμα, με τίτλο *Ρατσισμός και Εκπαίδευση* :

<https://filologikosxoleio.gr/wp-content/uploads/2022/06/%CF%81%CE%B1%CF%84%CF%83%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%AF%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7.pdf>

Μονάδες 30

